

Einar Flydal
einar.flydal@gmail.com
tlf.: +47 22 23 94 94
SMS: +47 90 04 99 13
blogg: <http://einarflydal.com>
Adresse: Sagdammen 20, N-0884 Oslo

Oslo, den 20. januar, 2017

Til

Kunnskapsdepartementet/Barnehageavdelingen - postmottak@kd.dep.no

Høringsuttalelse til «Forslag til ny rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver» (høringsfrist 20. januar, 2017)

Jeg uttaler meg som privatperson med formell bakgrunn som samfunnsviter og innen teknologiledelse, og nær 40 års fartstid innen IKT og telekom innen forskning, undervisning og næringsliv. Jeg har blant annet arbeidet med innføring av EDB i skoleverket for Utdanningsdepartementet (Datasekretariatet), og bidratt til utvikling og utrulling av bredbånd, Internett, undervisningsprogramvare og programvare for funksjonshemmede. (For mer om min bakgrunn: se einarflydal.com).

Min høringsuttalelse gjelder de deler av rammeplanen som vedrører IKT-bruk.

Siden ca år 2000 har jeg interessert meg for miljø- og helsemessige sider ved IKT, og etter at jeg gikk av med AFP i 2011 har jeg arbeidet med dette på full tid, uten oppdrag fra noen og uten noen vederlag fordi jeg etterhvert mente å finne ganske mange "skjeletter i skapene". Jeg har fortløpende formidlet, med solide forskningsreferanser, den kunnskapen jeg har bygget opp om dette, særlig i form av bloggposter og kildeomtaler på nevnte blogg.

Jeg mener å kunne dokumentere ganske omhyggelig at elektromagnetiske felt av de typer og ved de nivåer det er tale om ved bruk av nettbrett og tilsvarende utstyr med strømforsyninger som havner nær folk, og ved bruk av trådløs, mikrobølget kommunikasjon, utgjør en vesentlig helsebelastning, og at dette spesielt gjelder barn. Dette gjelder selv ved verdier som ligger godt under gjeldende grenseverdier - som kun er utarbeidet som første grunnlag (referanseverdier) for å få indikasjoner på om grenseverdier kan være overskredet. Og disse grenseverdiene er satt kun for å forhindre akutte *oppvarmingsskader* (fra "gammeldagse" radiobølger som ikke er de man finner ved moderne IKT-utstyr) og *hallusinasjoner* (som kan opptre ved de frekvenser man før rundt strømforsyninger). Men i begge tilfeller kreves det langt sterkere effekter. Disse grenseverdiene vil således aldri bli overskredet i praksis ved IKT-bruk, men er heller ikke interessante for dagens teknologier og for de skadebilder man i dag knytter til IKT-bruk.

Mye mer kan sies om dette, og store mengder dokumentasjon kan legges fram både for å dokumentere forskningsstatus og for å dokumentere svakhetene i hvordan de utredninger som i dag brukes av blant annet Statens strålevern til å hevde at bruken er sikker ved eksponeringsnivåer under grenseverdiene. For det sistnevnte, se min utførlige gjennomgang i bloggpost av i dag 20.1.2017, på einarflydal.com, og vedlagt til dette brev.

Rammeplanen bør hensynta denne kunnskapen på alle punkter der IKT er omtalt for å minimere risiko for såvel barn som for personalet. Hva dette betyr i praksis, er mangslungent, men for eksempel summert opp i høringsuttalelsen fra Folkets strålevern, og dreier seg i hovedsak om:

- unngå trådløst
- sikre avstand fra strømforsyninger og andre lavfrekvente elektriske felt
- sikre jording
- sikre strålingsnivåer som er i tråd med mer moderne referansemateriale enn den retningslinjen fra 1998 som norsk forvaltning bygger på (ICNIRP 1998), for eksempel de to retningslinjene fra Baubiologie 2015 og EUROPAEM 2016, som man også vil finne omtalt på samme blogg.

Forøvrig slutter jeg meg til innholdet i de høringsuttalelser jeg har kjent med er sendt inn fra Folkets strålevern og fra Janne Horn Erath.

Om departementet skulle ønske mer informasjon om dette, stiller jeg gjerne opp for å orientere, eventuelt være behjelpelig med å utarbeide praktiske retningslinjer.

Men vennlig hilsen

Einar Flydal (sign.)

einar.flydal@gmail.com

tlf./phone: +47 22 23 94 94

SMS: +47 90 04 99 13

blogg: einarflydal.com

A
d
r
e
s
s
e
:

S
a
g
a
d
a
m
m
e
n

?